

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

ДОКЛАД

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Във. №	953-03-4
Дата	06 / 02 2019 г.

14.55
⑨

ОТНОСНО: законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 854-01-76, внесен от Цвета Вълчева Караянчева и група народни представители на 24.10.2018 г., приет на първо гласуване на 15.11.2018 г.

Проект!
Второ гласуване!

ЗАКОН

за изменение и допълнение на
Наказателния кодекс

(обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм. и доп., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г.; изм. и доп., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм. и доп., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм. и доп., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. - бр. 97 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. - бр. 120 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. - бр. 98 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59, 75 и 102 от 2006 г., бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г., бр. 19, 67 и 102 от 2008 г., бр. 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 32 от 2010 г., бр. 33 и 60 от 2011 г., бр. 19, 20 и 60 от 2012 г., бр. 17, 61 и 84 от 2013 г., бр. 19, 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 74, 79 и 102 от 2015 г., бр. 32 и 47 от 2016 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 83 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 95 от 2016 г., бр. 13, 54, 85 и 101 от 2017 г., бр. 55 от 2018 г., бр. 1 и 7 от 2019 г.)

Комисията подкрепя текста на вносителя за наименованието на закона.

Комисията предлага да се създаде нов § 1:

§ 1. В чл. 93 се създава т. 31:

„т. 31. Престъплението е извършено „в условията на домашно насилие“, ако е предшествано от системно упражняване на физическо, сексуално или психическо насилие, поставяне в икономическа зависимост, принудително ограничаване на личния живот, личната свобода и личните права и е осъществено спрямо възходящ, низходящ, съпруг или бивш съпруг, лице, от което има дете, лице, с което се намира или е било във фактическо съпружеско съжителство или лице, с което живеят или е живяло в едно домакинство.“

§ 1. В чл. 116, ал. 1 се създава т. ба:

„ба. извършено в условията на домашно насилие;“.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 1, който става § 2.

§ 2. В чл. 127 ал. 2 се изменя така:

„(2) Наказанието е лишаване от свобода от три до десет години, когато деянието по предходната алинея е извършено:

1. спрямо непълнолетно лице или спрямо лице, за което виновният знае, че е неспособно да ръководи постъпките си или че не разбира свойството или значението на извършеното;

2. в условията или в резултат на домашно насилие.“

Комисията не подкрепя текста на вносителя и предлага § 2 да бъде отхвърлен.

§ 3. В чл. 131, ал. 1 се създава т. 5а:

„5а. в условията на домашно насилие;“.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 3.

§ 4. В чл. 142, ал. 2 се създава т. 5а:

„5а. деянието е извършено в условията на домашно насилие;“.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 4.

§ 5. В чл. 142а, ал. 3 се създава т. 3:

„3. в условията на домашно насилие;

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 5:

§ 5. В чл. 142а се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 4:

„(4) Ако деянието по ал. 1 е извършено в условията на домашно насилие, наказанието е лишаване от свобода от три до десет години.“

2. Досегашните ал. 4, 5 и 6 стават съответно ал. 5, 6 и 7.

§ 6. В чл. 143 ал. 2 се изменя така:

„(2) Наказанието е лишаване от свобода от три до десет години, ако деянието е извършено:

1. от лице по чл. 142, ал. 2, точки 6 и 8;
2. в условията на домашно насилие.“

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 6:

§ 6. В чл. 143 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 3:

„(3) Ако деянието по ал. 1 е извършено в условията на домашно насилие, наказанието е лишаване от свобода от три до десет години.“

2. Досегашната ал. 3 става ал. 4.

§ 7. В чл. 144 се създава ал. 4:

„(4) За закана, извършена в условията на домашно насилие, наказанието е:

1. в случаите по ал. 1 – лишаване от свобода до шест години;
2. в случаите по ал. 2 – лишаване от свобода от две до осем години;
3. в случаите по ал. 3 – лишаване от свобода от три до десет години.“

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 7:

§ 7. В чл. 144, ал. 3 след думите „точки 6 и 8“ се поставя запетая и се добавя „или е извършено в условията на домашно насилие“.

§ 8. В глава втора, раздел V на Особената част се създава чл. 144а:

„Чл. 144а. (1) „Който системно упражнява психическо насилие над друго и от това настъпят вредни последици за пострадалия, ако извършеното не съставлява по-тежко престъпление, се наказва с лишаване от свобода до една година или пробация.

(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който системно преследва друго с цел да възбуди основателен страх за безопасността му или тази на негови близки, ако извършеното не съставлява по-тежко престъпление.

(3) Преследване по ал. 2 е всяко поведение със заплашителен характер срещу конкретно лице, което има като последица насаждане на чувство на страх у него, като заплашителното поведение може да се изразява в следене на другото лице, включително появяване на местоработата му или на други посещавани от него места за социални контакти и отдих, показване на другото лице, че е наблюдавано, навлизане в нежелана комуникация с него чрез всички възможни средства за комуникация.

(4) Наказанието е лишаване от свобода до пет години, ако деянието по ал. 1 или 2 е извършено в условията на домашно насилие“.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 8:

§ 8. В глава втора, раздел V на Особената част се създава чл. 144а:

„Чл. 144а. (1) Който системно следи другото и това би могло да възбуди основателен страх за живота или здравето му, или за живота или здравето на негови близки, ако извършеното не съставлява по-тежко престъпление, се наказва с лишаване от свобода до една година или пробация.

(2) Следене по ал. 1 е всяко поведение със заплашителен характер срещу конкретно лице, което може да се изразява в преследване на другото лице, показване на другото лице, че е наблюдавано, навлизане в нежелана комуникация с него чрез всички възможни средства за комуникация.

(3) Ако деянието е извършено в условията на домашно насилие, наказанието е лишаване от свобода до пет години.“

§ 9. В чл. 161 ал. 1 се изменя така:

„(1) За лека телесна повреда по чл. 130, 131, ал. 1, точки 3 – 5 и чл. 132, за престъпленията по чл. 144, ал. 1, 145, 146 - 148а, както и за телесна повреда по чл. 133 и 134, причинена на възходящ, низходящ, съпруг, брат или сестра, наказателното преследване се възбужда по тъжба на пострадалия.“

Предложение на н.п. Тодор Байчев и група народни представители по реда на чл. 83, ал. 5, т. 2 от ПОДНС:

В ал. 2 на чл. 161 в началото на изречението след предлога „За“ се добавя „телесна повреда по чл. 129, причинена на възходящ, низходящ, съпруг, брат или сестра, както и за“.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 9:

§ 9. В чл. 161 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) За лека телесна повреда по чл. 130 и 131, ал. 1, точки 3 – 5, за лека и средна телесна повреда по чл. 132, за престъпленията по чл. 144, ал. 1, чл. 145, 146 - 148а, както и за телесна повреда по чл. 132, 133 и 134, причинена на възходящ, низходящ, съпруг, брат или сестра, наказателното преследване се възбужда по тъжба на пострадалия.“

2. В ал. 2 думите „За престъпления по чл. 133, чл. 135, ал. 1, 3 и 4 и чл. 139 - 141“ се заменят със „За телесна повреда по чл. 129, причинена на възходящ, низходящ, съпруг, брат или сестра, както и за престъпления по чл. 133, чл. 135, ал. 1, 3 и 4, чл. 139 - 141 и чл. 144а, ал. 1“.

§ 10. Член 177 се изменя така:

„Чл. 177. (1) Който принуди другото да встъпи в брак, като употреби за това сила, заплашване или злоупотреба с власт, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години.

(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на лице, което отвлече другото, с цел да го принуди да встъпи в брак.

(3) Наказанието по ал. 1 се налага и на лице, което, с цел да принуди другото да встъпи в брак, чрез въвеждане в заблуждение го склони да премине на територията на друга държава.

(4) Наказанието по ал. 1 се налага и на лице, което по какъвто и да е начин склонява лице, което не е могло да разбира свойството и значението на извършеното, да встъпи в брак или да премине на територията на друга държава с цел да го принуди да встъпи в брак.

(5) Наказанието е лишаване от свобода от три до осем години, когато деянието по предходните алинеи е извършено:

1. от родител, друг сродник или настойник;
2. по отношение на непълнолетно лице;
3. по отношение на две или повече лица;
4. с користна цел.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 10.

Комисията предлага да се създаде нов § 11:

§ 11. В чл. 182, ал. 2 думите „или глоба от сто до триста лева“ се заменят с „и глоба от две хиляди до пет хиляди лева“, а думите „или с глоба до три хиляди лева“ се заменят с „и глоба от пет хиляди до десет хиляди лева“.

§ 11. Член 190 се изменя така:

„Чл. 190. (1) Който принуди другиго да заживее съпружески с някого, като употреби за това сила, заплашване или злоупотреба с власт, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години.

(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на лице, който отвлече другиго, с цел да го принуди да заживее съпружески с някого.

(3) Наказанието по ал. 1 се налага и на лице, което, с цел да принуди другиго да заживее съпружески с него или с друго лице, чрез въвеждане в заблуждение го склони да премине на територията на друга държава.

(4) Наказанието по ал. 1 се налага и на лице, което по какъвто и да е начин склонява лице, което не е могло да разбира свойството и значението на извършеното, да заживее съпружески с другиго.

(5) Наказанието е лишаване от свобода от три до осем години, когато деянието по предходните алинеи е извършено:

1. от родител, друг сродник или настойник;
2. по отношение на непълнолетно лице;
3. по отношение на две или повече лица;
4. с користна цел.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 11, който става § 12.

§ 12. В чл. 191 ал. 4 се отменя.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 12, който става § 13.

Комисията предлага да се създаде нов § 14:

§ 14. Създава се нов чл. 193а:

„Чл. 193а. За престъпление по чл. 182, ал. 2 наказателното преследване се възбужда по тѣжба на пострадалия.“

§ 13. В чл. 296 се създава ал. 4:

„(4) Ако деянието по ал. 1 е извършено повторно, наказанието е лишаване от свобода от една от пет години.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 13, който става § 15.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Комисията подкрепя текста на вносителя за наименованието на подразделението на закона.

§ 14. Когато престъпление, извършено до влизане в сила на този закон, става от общ характер, наказателното производство се образува и провежда по досегашния ред.

Комисията не подкрепя текста на вносителя и предлага следната редакция на § 14, който става § 16:

§ 16. (1) Неприклучените до влизането в сила на този закон производства по чл. 177 и чл. 190 се довършват по досегашния ред.

(2) Неприклучените до влизането в сила на този закон съдебни производства по чл. 182, ал. 2 се довършват по досегашния ред.

§ 15. В Наказателно-процесуалния кодекс (обн. ДВ, бр. 86 от 2005 г.; изм., бр. 46 и 109 от 2007 г.; бр. 69 и 109 от 2008 г.; бр. 12, 27, 32 и 33 от 2009 г.; бр. 15, 32 и 101 от 2010 г.; бр. 13, 33, 60, 61 и 93 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 19, 20, 25 и 60 от 2012 г.; бр. 17, 52, 70 и 71 от 2013 г.; бр. 21 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 42, 60, 74 и 79 от 2015 г., бр. 32, 39, 62, 81 и 95 от 2016 г., бр. 13, 63 и 101 от 2017 г., бр. 7, 44, 87 и 96 от 2018 г. и бр. 7 от 2019 г.) се правят следните допълнения:

1. Създава се чл. 67а:

„Информирание на пострадалия със специфични нужди от защита във връзка с мерките за неотклонение

Чл. 67а. Прокурорът в досъдебното производство и съдът в съдебното производство незабавно уведомяват пострадалия със специфични нужди от защита в случаите, когато:

1. обвиняемият наруши взетата мярка за неотклонение домашен арест или задържане под стража;

2. взетата мярка за неотклонение домашен арест или задържане под стража бъде отменена или заменена с подписка или гаранция.“

2. Създава се чл. 417а:

„Информирание на пострадалия със специфични нужди от защита за освобождаването на осъдения

Чл. 417а. В случаите на чл. 415 или 417, съответният прокурор незабавно уведомява пострадалия със специфични нужди от защита.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 15, който става § 17.

§ 16. В Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (обн., ДВ, бр. 25 от 2009 г.; изм., бр. 74 и 82 от 2009 г., бр. 32 и 73 от 2010 г., бр. 81 от 2011 г., бр. 103 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 42 и 79 от 2015 г., бр. 32 и 81 от 2016 г., бр. 13 и бр. 63 от 2017 г. и бр. 7 от 2019 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 15, ал. 1 се създава т. ба:
„ба. незабавно уведомява пострадалия със специфични нужди от защита в случаите на чл. 54, ал. 2;”

2. В чл. 54:

а) създава се нова ал. 2:

„(2) В досието по ал. 1 се съхраняват и данни, необходими за незабавното уведомяване на пострадалия в случаите, когато лишеният от свобода:

1. избяга;

2. временно ще напусне мястото за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода при мярка за поощрение по чл. 98, ал. 1, т. 6-9;

3. бъде освободен в случаите на чл. 176.

б) досегашната ал. 2 става ал. 3.

3. Създава се чл. 245а:

„Чл. 245а. Когато обвиняемият или подсъдимият наруши взетата мярка за неотклонение задържане под стража, незабавно се уведомява прокурорът в досъдебното производство или съдът, който разглежда делото.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 16, който става § 18.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ:**

ДАНАИЛ КИРИЛОВ